

Warszawa, 20-04-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

III.022.7.2026.JA/MKA

Pani Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej
e-Doręczenia

Szanowna Pani Minister,

w odpowiedzi na przesłany do zaopiniowania przez Rzecznika Praw Obywatelskich projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD315) wraz uzasadnieniem i oceną skutków regulacji, uprzejmie przekazuję następujące uwagi do projektu.

Przedstawiony projekt co do zasady zasługuje na aprobatę. Pomimo, że proponowane rozwiązania legislacyjne zmierzają w kierunkach postulowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, to nadal poza obszarem nowelizacji pozostają istotne kwestie podnoszone przez Rzecznika w wystąpieniach generalnych¹. Opiniowany projekt wymaga zatem pogłębionej refleksji i zmian w następujących obszarach:

Uwagi ogólne - redakcyjne i legislacyjne

¹z dnia 3 października 2024 r. oraz 12 listopada 2025 r., III.7065.375.2024.JA <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-powiaty-interwencje-kryzysowe-mrpips-ponowne-odpowiedz> ; z dnia 24 czerwca 2024 r., III.7065.165.2022.JA <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-swadczenia-rodzinne-opiekuncze-alimentacyjne-pomocy-spolecz...> ; z dnia 30 września 2024 r., III.7065.398.2024.JA <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-swadczenie-wspierajace-dochod-ozn-wliczanie-mrpips-odpowiedz> ; z dnia 3 lipca 2023 r., XI.7061.10.2022.DB <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-ozn-mieszkania-wspomagane-treningowe-mrips>

Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, jeśli projekt ustawy przewiduje wydanie rozporządzenia, jego projekt powinien być przedstawiony wraz z projektem ustawy. Do opiniowanego projektu ustawy nie zostały załączone projekty rozporządzeń wykonawczych, w tym dotyczących streetworkingu bezdomności, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, miejsc schronienia dla osób w kryzysie bezdomności. Brak propozycji treści rozporządzeń wykonawczych sprawia, że o ile sama idea wdrożenia projektowanych regulacji jawi się jako potrzebna i właściwa, o tyle trudno aktualnie odnieść się do kwestii, czy faktycznie będą one odpowiadać potrzebom adresatów tych rozwiązań prawnych.

Z punktu widzenia zasady określoności prawa problemem odnoszącym się do całości opiniowanej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej² jest kwestia posługiwania się nieprecyzyjnymi pojęciami i niejednolitego stosowania przyjętych definicji.

Przykładowo w art. 6 projektu dodaje się pkt 10a) zawierający następującą definicję legalną pojęcia „osoba wymagająca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – osobę, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga wsparcia lub opieki w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności spraw życia codziennego”. Zdefiniowanie tego terminu jest słuszne i jak wynika z uzasadnienia projektu ma wypełnić istotną lukę pojęciową w ustawie, która dotychczas posługiwała się pojęciami odnoszącymi się do wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności, bez jednoznacznego określenia funkcjonalnych potrzeb osoby. Tymczasem pojęcie „osoba wymagająca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu” pojawia się raz w projekcie (art. 7) i częściowo znalazło zastosowanie w art. 53 ust. 1 projektu, w którym nadal poza pojęciem potrzeby wsparcia w codziennym funkcjonowaniu jest odniesienie do wieku, niepełnosprawności i choroby (dodatkowo poza nowelizacją pozostał np. art. 50 ust. 1 ustawy wskazujący na przesłanki uzyskania wsparcia w formie usług opiekuńczych).

Jeśli zatem intencją ustawodawcy było, by nowa definicja pozwalała na precyzyjną identyfikację osób wymagających wsparcia lub opieki z uwagi na ograniczoną zdolność do samodzielnego wykonywania podstawowych czynności życia codziennego, to w tym aspekcie projektowane rozwiązanie wymaga uspoźnienia.

² ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) – dalej: ustawa o pomocy społecznej lub ustawa

Na tle przyjętej definicji istnieje także uzasadniona wątpliwość co do jej faktycznego rozumienia. Brak jest bowiem na gruncie całej ustawy o pomocy społecznej formalnego trybu ustalania okoliczności wskazywanych w definicji tj. niemożności samodzielnego wykonywania podstawowych czynności spraw życia codziennego, a także zdefiniowania katalogu podstawowych czynności spraw życia codziennego.

Ponadto w opiniowanym projekcie brak jest definicji legalnych stosowanych pojęć. Może to powodować istotne rozbieżności i wątpliwości przy stosowaniu przepisów ustawy. Przykładowo mogą być rozumiane niejednoznacznie: inne obowiązki rodzinne oraz ich rażące naruszenie, plan pomocy dziecku, indywidualny plan pracy, a w konsekwencji tak nieostre znaczeniowo pojęcia mogą być różnorodnie i arbitralnie wypełniane treścią przez organy stosujące prawo. Jednoznaczne zdefiniowanie pojęć ma niezwykle istotne znaczenie z punktu widzenia skuteczności realizacji zapisów ustawowych i z tego względu ukształtowanie przepisów prawa powinno pozostawać w zgodności z zasadami poprawnej legislacji.

Zadania pomocy społecznej

Opiniowany projekt w art. 17 ust. 2 ustawy przewiduje dodanie pkt 3c) i 3d) wskazujących, iż prowadzenie streetworkingu bezdomności oraz inicjowanie i wspieranie tworzenia kręgów wsparcia stanowi zadanie własne gminy. Tymczasem z oceny skutków regulacji wynika, iż działania powyższe mają stanowić zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym w gminach powyżej 50 tys. mieszkańców i zadania własne gminy o charakterze fakultatywnym w gminach poniżej 50 tys. mieszkańców. Kwestia ta wymaga jednoznacznego dookreślenia tak, aby charakter zadań nie budził wątpliwości.

Natomiast w art. 19 dodawany jest pkt 2a) przewidujący podejmowanie planowych działań mających na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży skierowanym decyzją sądu do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego albo specjalnego ośrodka wychowawczego, powrotu do rodziny biologicznej, a gdy nie jest to możliwe poszukiwania miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządzanie i realizację planu pomocy dziecku. Wyznaczony w ten sposób kierunek działań samorządu powiatowego jest właściwy i zgodny z założeniem deinstytucjonalizacji systemu wsparcia, w tym systemu opieki nad dzieckiem. Jednakże tak ogólne sformułowanie zadania może powodować problemy z jego realizacją. Projektodawca nie precyzuje, o jakie planowane działania chodzi i gdzie te plany mają

być skonkretyzowane. Brak jest też odniesienia do trybu podejmowania planowanych działań i sposobu rozliczalności ich realizacji. Ponadto posłużenie się nieznanym na gruncie ustawy o pomocy społecznej pojęciem „plan pomocy dziecku” bez np. odesłania do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, może prowadzić do całkowitej dowolności w wykonaniu zadania przez jednostki samorządu powiatowego. Efektywność projektowanego rozwiązania wymaga ukształtowania stosownej procedury.

Projekt przewiduje zmianę w art. 22 ustawy o pomocy społecznej poprzez dodanie w pkt 9 i 9a) obowiązku prowadzenia przez wojewodę kontroli także w „zakresie przestrzegania praw osób korzystających z usług”. Analogiczne kryterium obszaru podlegającego działaniom kontrolnym wojewody nie znalazło się jednak ani w dodawanym do art. 22 pkt 8b) ani też w pkt 8 ustawy obejmującymi kwestie nadzoru nad jakością usług. Sam projekt nie pozwala ocenić, co legło u podstaw niejednolitego unormowania obszarów nadzoru i kontroli. Wątpliwości tych nie rozwiewa uzasadnienie projektu, z którego wynika, że intencją ustawodawcy było wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez wojewodę nadzoru nad przestrzeganiem praw osób korzystających z usług – wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umowy z organami administracji rządowej i samorządowej, w tym usług świadczonych w domach pomocy społecznej.

Ponadto w projekcie uzupełniono zadania wojewody o obowiązek prowadzenia rejestru domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzonych przez powiat lub na jego zlecenie (art. 22 pkt 4 ustawy). Nie wiadomo jednak, dlaczego projektodawca nie zobowiązał wojewodów do prowadzenia rejestru także ośrodków interwencji kryzysowej. Nałożenie na wojewodów obowiązku prowadzenia rejestru mogłoby w sposób istotny wpłynąć na poprawę dostępności ośrodków interwencji kryzysowej i stanowić motywację dla samorządów powiatowych do realizowania obowiązkowego zadania.

W powyższym aspekcie wymaga zaznaczenia, że przygotowanie jednostek samorządu do reagowania na kryzysy jest nadal niewystarczające, a duża liczba powiatów nie prowadzi ośrodka interwencji kryzysowej³. Niezabezpieczenie realizacji zadania w postaci interwencji kryzysowej powoduje, że osoby w kryzysie mogą otrzymać pomoc i wsparcie nieadekwatne do występujących problemów i potrzeb.

³ por. wystąpienie RPO z dnia 12 listopada 2025 r.

Ustawodawca nie wyposażył organu nadzoru w narzędzia prawne, które pozwoliłyby skutecznie wyegzekwować od samorządów obowiązków realizacji przypisanych im zadań. Opiniowany projekt nie zawiera także rozwiązań w tym zakresie.

Interwencja kryzysowa i poradnictwo specjalistyczne

Opiniowany projekt przewiduje zmianę art. 46 ustawy poprzez dodanie ust. 6 stanowiącego upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia, w drodze rozporządzenia, standardu działań i zakresu usług świadczonych w ramach poradnictwa specjalistycznego, co ma na celu zapewnienie wysokiej jakości kompleksowych usług. Tak wąskie ukształtowanie delegacji ustawowej może powodować, że szereg obszarów pozostanie poza regulacją, tworząc stan braku oparcia działań na wyraźnie określonej podstawie prawnej. W kwestii poradnictwa specjalistycznego wydaje się więc koniecznością rozszerzenie upoważnienia do określenia także szczegółowych warunków i zasad prowadzenia poradnictwa specjalistycznego.

Analogiczna uwaga odnosi się do upoważnienia ustawowego projektowanego w art. 47 ust. 6 ustawy. Za niewystarczające należy uznać określenie w rozporządzeniu: „standardu obowiązujących podstawowych usług świadczonych w ośrodkach interwencji kryzysowej mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości kompleksowych usług w zakresie interwencji kryzysowej”. Niezbędne jest rozszerzenie upoważnienia do określenia także szczegółowych standardów funkcjonowania ośrodków interwencji kryzysowej, zasad i trybu przyjmowania osób w kryzysie, szczególnie na pobyt całonocowy. Rozważenia wymaga też określenie terminu dostosowania ośrodków interwencji kryzysowej do wymaganych standardów. Z uwagi zaś na treść nowoprojektowanego art. 47a dotyczącego wymagań kwalifikacyjnych osób świadczących interwencję kryzysową konieczne jest dookreślenie minimalnego zakresu szkoleń z zakresu interwencji kryzysowej, z uwzględnieniem tematyki zajęć biorąc pod uwagę kwalifikacje i umiejętności niezbędne dla prawidłowego wykonywania zadań.

Ponadto na tle projektowanej zmiany w art. 47 ustawy katalog działań podejmowanych w ramach interwencji kryzysowej wymaga uzupełnienia poprzez dodanie poradnictwa rodzinnego. Ta bowiem forma wsparcia kierowana często do rodziny pozostającej w stanie kryzysu wydaje się niezbędnym dopełnieniem interdyscyplinarnej i kompleksowej pomocy świadczonej przez ośrodki interwencji kryzysowej.

Wskazać dodatkowo należy, że poza zakresem nowelizacji pozostaje nadal szereg postulatów zmiany prawa w obszarze interwencji kryzysowej sygnalizowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Dotyczą one m.in.:

- braku możliwości przedłużenia 3-miesięcznego okresu uprawniającego do korzystania z miejsc całodobowego schronienia w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 47 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej). Czas potrzebny na uporanie się z kryzysem jest bardzo zindywidualizowany i nierzadko przekracza ustawowe 3 miesiące, a sztywno określona rama czasowa uniemożliwia dostosowanie okresu pobytu do potrzeb osoby wymagającej wsparcia.

- treści art. 112a ustawy o pomocy społecznej, który w projektowanym brzmieniu nadal dopuszcza możliwość włączenia ośrodka interwencji kryzysowej w strukturę powiatowego centrum pomocy rodzinie. Takie połączenie może w istocie stanowić poważną barierę w realizacji zadań przez ośrodek, gdyż powiatowe centrum pomocy rodzinie nie funkcjonuje całodobowo i nie jest w stanie, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, świadczyć wsparcia w warunkach zapewniających intymność i poufność. Istnieje też uzasadnione ryzyko zatracenia wyjątkowości interwencji kryzysowej.

- braku stosownego wyodrębnienia zawodu interwenta kryzysowego, określenia minimalnych kwalifikacji do wykonywania zawodu oraz ukształtowania stopni awansu zawodowego pracowników ośrodków interwencji kryzysowej.

Mieszkania wspomagane i treningowe

Rzecznik Praw Obywatelskich z zadowoleniem przyjmuje, że niniejszy projekt stanowi próbę uwzględnienia możliwości korzystania przez osobę z niepełnosprawnością z mieszkań treningowych i wspomaganych niezależnie od zakresu wymaganego wsparcia.

Szczególną uwagę zwraca jednak duża ogólnikowość regulacji odnoszącej się do mieszkań wspomaganych. Projektowany ust. 11b art. 53 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że: „Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu wspomagany jest decyzja i umowa najmu.” Treść tego przepisu wprost wskazuje, że pomoc w formie wsparcia w mieszkaniu wspomagany udzielana jest w formie decyzji administracyjnej, a następnie zawierana jest umowa najmu, przy czym projektodawca nie sprecyzował przedmiotu ani warunków najmu. Nie wiadomo zatem czy intencją projektodawcy jest, aby przedmiotem najmu objęty był cały lokal czy tylko jego część (aktualnie

świadczenie polega na przyznaniu miejsca w mieszkaniu wspomaganym, w którym może zostać umieszczonych maksymalnie sześć osób).

Istotne wątpliwości rodzi także brak określenia przez projektodawcę szczególnych zasad najmu mieszkania wspomaganego, w tym szczególnie przesłanek i trybu jego rozwiązania. Oznacza to, że w tym zakresie zastosowanie znajdą przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego⁴, ze wszelkimi wynikającymi z tego konsekwencjami (przyczyny i terminy wypowiedzenia najmu, w przypadku eksmisji prawo do najmu socjalnego dla grup szczególnie chronionych itd.). Tym bardziej, że projektodawca w ust. 9 art. 53 ustawy przewiduje, że „Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym jest przyznawane na czas nieokreślony”, zaś nowa treść ust. 14 prowadzi do wniosku, że wsparcie świadczone w mieszkaniu wspomaganym może zaspokajać potrzeby mieszkaniowe.

Projektowany zrząd regulacji wskazuje, że projektodawca odchodzi od dotychczasowej funkcji wsparcia w postaci jedynie czasowego miejsca w mieszkaniu wspomaganym, zbliżając to świadczenie do pomocy mieszkaniowej na czas nieoznaczony, udzielanej przez gminy. Zważywszy jednak na charakter udzielanego wsparcia (tj. świadczenie z pomocy społecznej), udzielonego na podstawie decyzji administracyjnej, która może zostać uchylona, zmieniona bądź wygaszona w określonych sytuacjach, brak określenia szczególnego trybu rozwiązania umowy najmu może rodzić problemy w praktyce. Projektodawca nie przewiduje zaś żadnych szczególnych przepisów, które określałyby podstawy do rozwiązania umowy najmu w takich przypadkach.

Zróznicowany sposób ubiegania się o wsparcie w mieszkaniu treningowym i wspomaganym może dodatkowo okazać się niezrozumiały dla potencjalnych mieszkańców.

Istotnym obszarem z punktu widzenia praw osób z niepełnosprawnościami pozostaje możliwość wyboru miejsca zamieszkania i podjęcia decyzji co do tego, gdzie i z kim będą mieszkać, na zasadzie równości z innymi osobami, a także, że nie będą zobowiązane do mieszkania w szczególnych warunkach (art. 19 lit. b Konwencji

⁴ ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 725)

o prawach osób niepełnosprawnych)⁵. Jak podkreśla Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, nie chodzi „tylko” o zamieszkiwanie w konkretnym budynku lub otoczeniu - chodzi przede wszystkim o to, aby nie utracić możliwości dokonywania wyborów oraz autonomii w wyniku narzucenia pewnych warunków życia.

Projektowana zmiana w art. 53 ust. 12 ustawy nie obejmuje powyższych kwestii dot. możliwości wyboru osoby, z którą się mieszka. Ten aspekt pozostaje niezwykle kluczowy w świetle regulacji zawartej w § 6 rozporządzenia w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych⁶, który umożliwia zamieszkiwanie dwóch osób w jednym pomieszczeniu mieszkalnym. W świetle komentarza Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, brak wyboru osób, z którymi się mieszka stanowi jeden z przejawów instytucjonalizacji i pozostaje sprzeczny z treścią art. 19 KPON⁷. Obowiązkowe „rozwiązania łączone”, między innymi takie, które łączą dostępność jednej konkretnej usługi z dostępnością innej, które wymagają wspólnego zamieszkiwania dwóch lub więcej osób, lub które mogą być świadczone jedynie w przypadku zamieszkiwania w konkretnych warunkach, nie są zgodne z art. 19⁸.

Równie istotny pozostaje także wybór osoby świadczącej wsparcie w takich mieszkaniach. Regulacje zawarte w ustawie o pomocy społecznej nadal postępują się logiką miejsca w pokoju, a nie logiką mieszkania jako całości w celu prowadzenia niezależnego życia. W dalszej perspektywie warto poddać analizie, czy zakres prawa do prywatności nie wymaga, aby osoba z niepełnosprawnością uzyskiwała prawo do wyłącznego korzystania z pomieszczenia mieszkalnego z aneksem kuchennym. Wskazane kwestie zostały zawarte w powołanym wyżej rozporządzeniu, a jego nowelizacja może znacznie przybliżyć Polskę do realizacji idei niezależnego życia, o której mowa w art. 19 KPON.

⁵ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 ze zm.) – dalej: KPON, Konwencja

⁶ rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz. U. poz. 2354)

⁷ Komentarz ogólny nr 5 Komitetu Praw Osób z Niepełnosprawnościami dot. niezależnego życia i możliwości włączenia w społeczeństwo z 27 października 2017 r., CRPD/C/GC/5, dostępny pod adresem: <https://documents-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G17/328/87/PDF/G1732887.pdf?OpenElement> [dostęp: 14.04.2026 r.], pkt 16 lit. c.

⁸ Komentarz ogólny nr 5, pkt 17.

Wobec proponowanych w opiniowanej regulacji zmian art. 53 obejmujących pkt 3 w ust. 3 i ust. 3a ustawy wymaga dodatkowego zasygnalizowania, że aktualnie procedowany projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (UD354) również zakłada nowelizację przepisów dotyczących mieszkań treningowych i wspomaganych. Projektowane w obu aktach zmiany wzajemnie się wykluczają. Dlatego też zasadne byłoby skoordynowanie prac legislacyjnych, celem kompleksowego i jednolitego uregulowania przedmiotowej materii.

Domy pomocy społecznej

Projektowane zmiany zasad wnoszenia odpłatności za pobyt osób bliskich w domu pomocy społecznej, w szczególności dotyczące kolejności wnoszenia opłaty i poszerzenia kręgu osób obowiązanych do odpłatności o osoby obdarowane nieruchomością lub osoby, które nabyły od mieszkańca nieruchomości na podstawie umowy darowizny (art. 61 ust. 1a) oraz wyłączenia małoletnich zstępnych z kręgu osób obowiązanych do wnoszenia odpłatności (art. 61 pkt 2) stanowią krok w dobrą stronę.

Zastrzeżenia do projektowanego rozwiązania, tj. wyłączenia małoletnich zstępnych z kręgu osób obowiązanych do wnoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej nie dotyczą samego wyłączenia, ale braku jakiegokolwiek mechanizmu ochronnego dla tej grupy osób po dojściu do pełnoletności. Realny bowiem wydaje się scenariusz, gdy gminy po uzyskaniu przez małoletnich zstępnych pełnoletności będą wszczynały postępowania w przedmiocie ustalenia ich odpłatności. Tym samym młode osoby wchodzące w dorosłość będą zaskakiwane tym zobowiązaniem, gdyż mogły nawet nie być świadome, iż członek rodziny przebywa w domu pomocy społecznej i jako osoby pełnoletnie mogą się znaleźć w kręgu osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty. Projektowane wyłączenie małoletnich zstępnych z kręgu osób obowiązanych – w obecnym kształcie - oznacza, że wobec małoletnich nie będą prowadzone postępowania o ustalenie odpłatności. Optymalnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie uzupełniającego mechanizmu ochronnego dla tej grupy osób poprzez zagwarantowanie dalszego wyłączenia z kręgu osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty także po osiągnięciu przez te osoby 18 r.ż. w sytuacji, gdy opłata dotyczy pobytu osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej w czasie, gdy zstępni byli małoletni.

Celem projektowanych rozwiązań jest zabezpieczenie małoletnich zstępnych przed nakładaniem na nich zobowiązań finansowych. Pełna realizacja tego celu

wymaga rozważenia zasadności dodania przesłanki pełnoletności, analogicznie jak przy ustalaniu opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, dla zstępnych wskazanych w art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie bowiem z aktualnym brzmieniem wskazanej normy prawnej, gmina może dochodzić zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, gdyż obowiązek zwrotu tychże wydatków spoczywa m.in. na zstępnych. Wprowadzenie ograniczenia, że dochodzenie zwrotu wydatków jest możliwe tylko wobec pełnoletnich zstępnych stanowiłoby kompleksowe objęcie dzieci ochroną.

Jedynie sygnalizacyjnie wymaga wskazania, że wobec projektowanych zmian w art. 61 ustawy o pomocy społecznej, stosownej modyfikacji wymaga też art. 109 tej ustawy odnoszący się do obowiązku informacyjnego wobec organu ustalającego odpłatność.

Pomoc dla osób usamodzielnianych

W opiniowanej regulacji przewiduje się wykreślenie z treści art. 19 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej określenia „dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie” w odniesieniu do domów pomocy społecznej, których wychowankom przysługuje pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki. Analogicznej zmiany wymaga nieobjęty nowelizacją art. 88 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 88 ustawy o pomocy społecznej osoby opuszczające po osiągnięciu pełnoletności dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy podlegają procesowi usamodzielnienia. Usamodzielniany wychowanek wskazanych wyżej placówek zostaje objęty pomocą mającą na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą: pieniężną na usamodzielnienie, pieniężną na kontynuowanie nauki, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagającym, w uzyskaniu zatrudnienia, na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W opiniowanym projekcie ustawy nie przewiduje się jednak żadnych zmian w zakresie procesu usamodzielnienia wychowanków. Brak modyfikacji regulacji w tym zakresie należy ocenić krytycznie, tym bardziej, że aktualnie procedowane są zmiany

obejmujące proces usamodzielnienia wychowanków jednostek pieczy zastępczej (projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw UD354). Niezależnie bowiem od charakteru placówek i podstaw prawnych ich funkcjonowania, przyznanie pomocy na usamodzielnienie, organizacja procesu usamodzielnienia i oferowany w ramach usamodzielnienia zakres wsparcia na gruncie ustawy o pomocy społecznej są podobne do przewidzianego dla usamodzielnianych wychowanków jednostek pieczy zastępczej.

Postępowanie w sprawie kierowania do Klubów Senior+

Rzecznik Praw Obywatelskich z satysfakcją odnotowuje uwzględnienie formułowanych w wystąpieniu generalnym⁹ postulatów i rekomendacji obejmujących potrzebę zmian w zakresie procedury kwalifikacji do Klubów „Senior+”.

Opiniowany projekt przewiduje uproszczenie w procedurze kwalifikacji do usług w klubie samopomocy, którym jest Klub „Senior+”, poprzez rezygnację z wywiadu środowiskowego jako części postępowania administracyjnego (projektowane brzmienie art. 106 ust. 4 w zw. z nowoprojektowanym art. 106 ust. 4a ustawy). Jednak przewidziany projektowanym przepisem art. 106 ust. 4a ustawy sposób kwalifikacji do usług w klubie samopomocy trudno uznać za pełną realizację postulatów Rzecznika w przedmiotowej kwestii.

Zgodnie z treścią projektowanej normy „Przyznanie usług w dziennym domu pomocy, klubie samopomocy oraz klubie samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi następuje na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie, zawierającego oświadczenie o potrzebie korzystania z usług takiej placówki oraz zaświadczenie lekarskie potwierdzające zasadność skierowania”. Natomiast wymóg uzyskania zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zasadność skierowania do klubu samopomocy (klubu „Senior+”) nie znajduje uzasadnienia ani w celach i charakterze tego rodzaju wsparcia oferowanego osobom starszym, które niekoniecznie wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu, a chcą pozostać aktywne i w atrakcyjny sposób zagospodarować swój wolny czas, ani w postulowanej przez Rzecznika zmianie podejścia do działań skierowanych do ogółu osób starszych jako części polityki senioralnej, a nie ochrony socjalnej¹⁰. Wymóg zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zasadność skierowania do klubu „Senior+” utrwała

⁹ zob. informacje na temat wystąpienia: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-seniorzy-perspektywa-praw-czlowieka-mrips-odpowiedz-kolejne> [dostęp: 15 kwietnia 2026 r.].

¹⁰ Ibidem.

negatywne stereotypy odnoszące się do starości i starszych osób, przyczyniając się do „patologizacji” starości jako swoistego stanu chorobowego. Tymczasem Rzecznik Praw Obywatelskich postuluje uznanie starości za naturalny etap życia jednostki, na którym udzielane wsparcie powinno służyć utrzymaniu odpowiedniej jakości życia osób starszych¹¹.

Wobec powyższego przewidziana projektem procedura kierowania do usług w klubie samopomocy w postaci wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie, zawierającego zaświadczenie lekarskie potwierdzające zasadność skierowania niweczy skutek realizacji postulatu Rzecznika. Pożądanym kierunkiem byłaby rezygnacja z wymogu zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zasadność skierowania do skorzystania z usług Klubu „Senior+” przez zmianę brzmienia projektowanego art. 106 ust. 4a ustawy i kierowania do Klubu „Senior+” wyłącznie na podstawie wniosku osoby zainteresowanej.

Uwagi dodatkowe

Rzecznik Praw Obywatelskich wielokrotnie podkreślał, że system świadczeń adresowanych do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej powinien stanowić realną osłonę socjalną dla potrzebujących i zagrożonych ubóstwem. Świadczenia z pomocy społecznej stanowią bowiem istotny element systemu wsparcia, gdyż umożliwiają potrzebującym złagodzenie finansowych trudności, z jakimi muszą się mierzyć w trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wobec znacznego wzrostu kosztów utrzymania i spadku wartości pieniądza. Opiniowaną nowelizacją nie objęto jednak kwestii o fundamentalnym znaczeniu dla osób potrzebujących wsparcia, tj. związanych z weryfikacją kryteriów dochodowych uprawniających do uzyskania pomocy.

W powyższym kontekście określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej mechanizmy, tryby i terminy weryfikacji zarówno kryteriów dochodowych jak i wysokości świadczeń wymagają przeglądu i odpowiedniej ich modyfikacji. Regulacje w ich aktualnym kształcie nie uwzględniają czynników mających wpływ na kondycję finansową osób i rodzin takich jak np. inflacja czy skokowy wzrost cen energii i ogrzewania. Powoduje to, że duża grupa osób w obliczu kryzysowej sytuacji pozostaje poza wsparciem, a udzielana pomoc finansowa - ze względu na spadek jej wartości - nie tylko nie spełnia swych zadań, ale nie zaspokaja elementarnych potrzeb pozwalających na zabezpieczenie godności człowieka. Stworzenie instrumentarium

¹¹ Ibidem.

służącego zaspokajaniu niezbędnych potrzeb obywateli jest obowiązkiem państwa, zaś regulacje ustawowe realizujące ten cel powinny gwarantować efektywną pomoc. Podjęcie stosownych działań legislacyjnych w omawianym zakresie, a w istocie działań naprawczych zabezpieczających osłonę socjalną osób potrzebujących i zagrożonych ubóstwem, jest koniecznością.

Kolejnym niezwykle ważnym aspektem, który także nie znalazł odzwierciedlenia w opiniowanym projekcie, pozostają rosnące koszty odpłatności za usługi opiekuńcze w związku z uzyskaniem świadczenia wspierającego przez osoby z niepełnosprawnością wymagające wzmożonego wsparcia.

Podstawową przesłanką udzielenia pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, jest potrzeba zapewnienia pomocy innej osoby w codziennym funkcjonowaniu, która może być uzasadniona wiekiem lub chorobą. Usługom opiekuńczym można przypisać rolę publicznej kompensacji niedostatku, którego przyczyną jest konieczność zdania się przez osobę zainteresowaną wyłącznie na siebie samą, choć inne osoby w podobnych sytuacjach życiowych korzystają z pomocy różnych osób, członków rodziny, domowników, opiekunów. Zakres przedmiotowy usług opiekuńczych powinien więc kompensować codzienną pomoc świadczoną osobie, która w zwykłych okolicznościach może korzystać ze wsparcia opiekuńczego rodziny i najbliższych.

Z uwagi na zasady ustalania dochodu ukształtowane w art. 8 ust. 3, 4 i 4a ustawy o pomocy społecznej wprowadzone do systemu prawnego od dnia 1 stycznia 2024 r. świadczenie wspierające¹² dedykowane osobom z niepełnosprawnością stanowi dochód osób ubiegających się o przyznanie usług opiekuńczych. Stan ten w sytuacji przyznania świadczenia wspierającego powoduje drastyczny wzrost kosztów odpłatności za usługi opiekuńcze, co w konsekwencji znacząco minimalizuje finansowe korzyści płynące z otrzymania przez osoby z niepełnosprawnością nowego świadczenia niwecząc jednocześnie cel świadczenia wspierającego, tj. udzielenie osobom z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych. W niektórych przypadkach wzrost opłat może wręcz doprowadzić do rezygnacji z korzystania z usług opiekuńczych i negatywnie wpłynąć na społeczny dobrostan osoby wymagającej wzmożonego wsparcia. Taka sytuacja wymaga

¹² ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429 ze zm.)

wdrożenia stosownego mechanizmu zabezpieczającego osoby niepełnosprawnością przed skutkami wzrostu kosztów usług opiekuńczych.

Zmiana ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹³

Rzecznik Praw Obywatelskich aprobuje propozycję uzupełnienia ustawy o RPO o przepisy odnoszące się do realizowanych przez niego funkcji organu, o którym mowa w art. 33 ust. 2 KPON. Powierzone zadania Rzecznik wykonuje dotąd wyłącznie na podstawie porozumienia z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej. Określenie wyraźnej podstawy ustawowej przyczyni się do wyodrębnienia mandatu RPO w tym zakresie, który obecnie realizowany jest w ramach ogólnych kompetencji RPO jako krajowej instytucji praw człowieka. Powyższa nowelizacja ma na celu uwzględnienie zadań Rzecznika jako niezależnego organu ds. monitorowania wdrażania postanowień Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, co stanowi realizację zadania zawartego w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami¹⁴.

Aktualnie zadania związane z monitorowaniem wdrażania KPON realizowane są w Zespole do spraw Równego Traktowania (ZRT) oraz w innych zespołach wnioskowych i pozawnioskowych Biura RPO. Zespół do spraw Równego Traktowania – w świetle regulaminu organizacyjnego tej jednostki – ma przypisane szczególne zadania. W ZRT przygotowany był m.in. pierwszy raport „alternatywny” RPO z realizacji przez Polskę Konwencji¹⁵. W Zespole prowadzone są również badania społeczne odnoszące się do realizacji praw zawartych w Konwencji. W strukturach Biura RPO funkcjonuje Pełnomocnik RPO ds. praw osób z niepełnosprawnościami. ¶

Projekt przewiduje zmiany w zakresie art. 1 ustawy o RPO (dodanie ust. 6), dodanie art. 17 ba oraz uzupełnienie art. 19 ust. 1 ww. ustawy.

Komentarz [MW1]: Ta nazwa obowiązuje przy korzystaniu z nazwy Głównego koordynatora.

¹³ ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) – dalej: ustawa o RPO

¹⁴ Uchwała nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 (M. P. z 2021 r. poz. 218), priorytet VII, zadanie 1.6.

¹⁵ Raport dostępny jest pod adresem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/PROJEKT%20sprawozdania%20RPO%20z%20realizacji%20KPON_0.pdf [dostęp: 15 kwietnia 2026 r.].

W dniu 7 maja 2024 r. przyjęte zostały dyrektywy w sprawie norm dotyczących funkcjonowania organów ds. równości¹⁶, z terminem implementacji 19 czerwca 2026 r. Niezależnym organem do spraw równości jest w Polsce Rzecznik Praw Obywatelskich. Dyrektywy zawierają zobowiązanie¹⁷, aby organy do spraw równości sporządzały i podawały do publicznej wiadomości roczne sprawozdanie z działalności, obejmujące budżet roczny oraz sprawozdawczość kadrową i finansową oraz publikowały przynajmniej raz na cztery lata co najmniej jedno sprawozdanie zawierające zalecenia dotyczące sytuacji w zakresie równego traktowania i dyskryminacji, w tym możliwych problemów strukturalnych, w danym państwie członkowskim. Zwraca uwagę podobieństwo nałożonych w dyrektywach obowiązków do projektowanego art. 19 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o RPO. Należy wskazać, że aktualnie obowiązki informacyjne Rzecznika Praw Obywatelskich jako organu do spraw równości uregulowane są w art. 17b pkt 3 i 19 ust. 1 ustawy o RPO.

Zadania określone w projektowanym art. 17ba w pkt 1-3 są analogiczne do aktualnego brzmienia art. 17b ustawy o RPO. Projektodawca uznał zatem podobieństwo zadań stawianych przed RPO jako niezależnym organem ds. równości oraz określonych w art. 33 ust. 2 KPON. Należy zaznaczyć, że zadania ujęte w projektowanym art. 17ba ust. 1-3 są już realizowane w ramach zadań Rzecznika opartych na art. 17b ustawy o RPO w zakresie, w jakim odnoszą się do równości i niedyskryminacji, do których odnosi się też bezpośrednio KPON. Jedynie przykładowo można wskazać na badania społeczne przeprowadzone w ubiegłych latach przez Rzecznika, które odnoszą się do osób z niepełnosprawnościami - „Wsparcie uczniów z niepełnosprawnościami przez nauczycieli współorganizujących proces edukacyjny, pomoc nauczyciela oraz asystenta osobistego ucznia ze specjalnymi potrzebami

¹⁶ Dyrektywa Rady (UE) 2024/1499 z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w sprawach zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz w sprawie zmiany dyrektyw 2000/43/WE i 2004/113/WE (Dz.U. L, 2024/1499, 29.5.2024) i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1500 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w obszarze równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz zmiany dyrektyw 2006/54/WE i 2010/41/UE (Dz.U. L, 2024/1500, 29.5.2024).

¹⁷ Zob. art. 17 lit. b i c dyrektyw 2024/1499 i 2024/1500.

edukacyjnymi”¹⁸, „Dostępność usług opieki zdrowotnej dla osób z niepełnosprawnościami”¹⁹ czy „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”²⁰. Należy zatem rozważyć przeformułowanie i ustalenie brzmienia przepisów ustawy o RPO w sposób spójny z dotychczasowymi uregulowaniami, z uwzględnieniem obowiązków informacyjnych i promujących, które na Rzecznika nakładają dyrektywy 2024/1499 i 2024/1500 i zgodny z zasadami techniki prawodawczej, w taki sposób, aby nie ustanawiać zadań, które są lub mogą być realizowane przez Rzecznika na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów ustawy o RPO, ewentualnie odpowiednie uzupełnionych, ale nie powtarzanych *in extenso*.

Aktualnie w art. 17a ustawy o RPO uregulowano obowiązek RPO współdziałania ze stowarzyszeniami, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami na rzecz ochrony wolności i praw człowieka i obywatela, także w zakresie równego traktowania. W celu włączenia osób z niepełnosprawnościami w monitorowanie przez Rzecznika Praw Obywatelskich wdrażania postanowień KPON 4 czerwca 2024 r. została powołana Rada Osób z Niepełnosprawnościami²¹, która pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami i zapewnia Rzecznikowi wsparcie w realizacji zadań w zakresie monitorowania wdrażania postanowień Konwencji. Stąd też kluczowe wydaje się uzupełnienie treści art. 17 a ustawy o RPO o działania podejmowane w zakresie praw wynikających z Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. W ramach dalszej analizy należy rozważyć odstępianie od dodawania przepisu określonego w art. 17ba pkt 5 projektu, gdyż zadanie to może być realizowane na podstawie aktualnego art. 17a ustawy o RPO.

Podobne uregulowanie zawiera projektowany art. 17ba pkt 5, w którym przewiduje się działania Rzecznika na rzecz angażowania i zapewnienia pełnego

¹⁸ Zob. więcej informacji na temat badania i raport z badania: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/publikacja-brpo-wsparcie-uczniow-niepelnosprawnosci-nauczyciele> [dostęp: 15 kwietnia 2026 r.].

¹⁹ Zob. więcej informacji na temat badania i raport z badania: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/dostepnosc-uslug-opieki-zdrowotnej-dla-osob-z-niepelnosprawnościami> [dostęp: 15 kwietnia 2026 r.].

²⁰ Zob. więcej informacji na temat badania i raport z badania: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/asystent-osobisty-osoby-z-niepelnosprawnoscia-zapotrzebowanie-na-miare-kpon> [dostęp: 15 kwietnia 2026 r.].

²¹ Więcej informacji dostępnych w komunikacie na stronie RPO pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-powolanie-rada-osob-z-niepelnosprawnościami> [dostęp z dnia 13 kwietnia 2026 r.]

uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności osób niepełnosprawnych i organizacji osób niepełnosprawnych w procesie monitorowania KPON. Ponadto projektowany przepis art. 17ba pkt 5 ustawy o RPO nakłada na Rzecznika niejasne i nieprecyzyjnie określone zadanie, którego efektem ma być „pełne uczestnictwo społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności osób niepełnosprawnych i organizacji osób niepełnosprawnych w procesie monitorowania Konwencji”. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na treść art. 4 ust. 3 Konwencji, który wymaga ścisłych konsultacji z osobami z niepełnosprawnościami przy tworzeniu i wdrażaniu ustawodawstwa i polityki celem wprowadzenia w życie postanowień konwencji, a także w toku podejmowania decyzji w zakresie spraw dotyczących osób niepełnosprawnych. Podobnie przepis art. 33 ust. 3 Konwencji zakłada, że społeczeństwo obywatelskie, w szczególności osoby z niepełnosprawnościami i reprezentujące je organizacje, będą włączone w proces monitorowania realizacji Konwencji i będą w pełni w nim uczestniczyć. Z projektu ustawy nie wynika, za pomocą jakich środków i mierników ustalony powinien zostać stopień uczestnictwa wskazanych podmiotów w procesie monitorowania Konwencji, a tym bardziej, jak ustalić, czy jest to uczestnictwo „pełne”. Istnieje również wątpliwość czy zamieszczenie wskazanego zadania w ramach kompetencji Rzecznika pozwoli na pełne monitorowanie wdrażania postanowień Konwencji przez przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, które zgodnie z rekomendacjami Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami powinno obejmować aktywne i pełne zaangażowanie organizacji osób z niepełnosprawnościami w prace koncepcyjne nad projektami nowych regulacji, pilotaże nowych rozwiązań, konsultacje tworzonych przepisów prawa.

Odnosząc się do projektowanego działania w zakresie „inicjowania i promowania działań informacyjno-edukacyjnych oraz kampanii społecznych, o których mowa w art. 8 Konwencji” należy zauważyć, że Rzecznik Praw Obywatelskich od lat podejmuje podobne działania odnoszące się do praw zawartych w Konwencji. Wśród podejmowanych tematów znalazły się kwestie dostępności wyborów²², przeciwdziałania przemocy²³ czy kampania „Mam prawo do”²⁴. Podejmowane działania w tym obszarze nie ograniczają się zatem do kwestii świadomościowych, a do wszystkich praw wyrażonych w Konwencji i stanowią próbę odpowiedzi na

zgłaszane Rzecznikowi trudności. Stąd zawężenie tych działań do art. 8 Konwencji może nie odpowiadać w pełni działaniom podejmowanym przez Rzecznika.

Z perspektywy Rzecznika kluczowy jest również planowany okres *vacatio legis*. Projekt przewiduje dwumiesięczny okres wejścia w życie zmian w ustawie o RPO (art. 49 projektowanej ustawy). Tymczasem niezbędna jest rekrutacja nowych pracowników, przeszkolenie ich i podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia efektywnej realizacji powierzonych zadań. Projektowane terminy mogą nie pozwolić na realizację kompetencji Rzecznika w obecnym roku budżetowym, a nawet na dostosowanie organizacji biura do zaprojektowanych zadań.

Należy także pamiętać, że w budżecie RPO na rok 2026 r. nie uwzględniono wydatków związanych z realizacją wskazanych powyżej kompetencji. Powyższa kwestia nie została poddana analizie w ramach oceny skutków regulacji. Już na etapie składanych uwag do Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami, Rzecznik podkreślał, że przekazane Rzecznikowi zadania związane z ochroną i monitorowaniem wdrażania Konwencji powinny wiązać się z przyznaniem odpowiednich środków finansowych na ten cel. W 2018 r., Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami w swoich uwagach podkreślił potrzebę wzmocnienia zdolności Biura Rzecznika Praw Obywatelskich jako niezależnego organu popierania, ochrony i monitorowania realizacji konwencji, poprzez zapewnienie mu odpowiedniej podstawy prawnej oraz przydzielanie mu wystarczających zasobów i środków finansowych, by Rzecznik był w stanie skutecznie i niezależnie wykonywać swoje zadania²⁵. Do dnia składania niniejszej opinii, Rzecznik nie otrzymał dodatkowych środków finansowych w tym zakresie. Bez odpowiedniej alokacji środków publicznych w ramach budżetu RPO, istnieje wątpliwość czy Rzecznik będzie w stanie efektywnie wykonywać zaplanowane zadania. Podejmowanie tak szerokiego zakresu zadań przy obecnym zasobie kadrowym może okazać się znacznie utrudnione. Zatem wejście w życie ustawy powinno wiązać się z przyznaniem dodatkowych środków finansowych z rezerwy budżetowej przeznaczonych na zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników i przygotowania ich stanowisk pracy. W konsekwencji odpowiedniej korekty wymaga dołączona do opiniowanego projektu ustawy ocena skutków regulacji.

Powyższe uwagi przekazuję Pani Minister, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz.

1264 ze zm.), z nadzieją, że przyczynią się one do wypracowania jak najlepszych rozwiązań ustawowych w zakresie pomocy społecznej.

Jednocześnie, z uwagi na wagę opiniowanego projektu uprzejmie informuję, że Rzecznik Praw Obywatelskich będzie monitorował przebieg prac legislacyjnych. W związku z tym nie wykluczam dalszego formułowania uwag do procedowanych regulacji w późniejszym terminie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/